

Диктант № 1

Задание: Вставьте в слова пропущенные буквы. Расставьте недостающие знаки препинания.

Вели литэ вайэх пәни ләңки

- (1) Л...ңки юх...э восвэл. (2) Вели лит... вай...х юх җа...әңнә ...лавэл.
- (3) Лә...ки, восмал...х, йәрт...кә ве...и литэ вайэх о...тыйа көрх...с. (4) Вели литэ вайэхнә ...ахрэмтәсы.
- (5) Ләңки вели литэ вайха атә... «Мә...т сила әс...а».
- (6) Вели литэ вайэх тых...әс: «Мә нөң... әсәлл...м, нөң мәрәм м...на ...рәхлили, м...хулә нөң ньә...әҗмын вослэтә...»
- (7) Ләңки тыхтәс: «Н...ң мәнт юх... әслә, мә нөңөх п...лмәм».
- (8) Вели литэ вайэхнә ләңки юха әсәлс.... (9) Ләңки юхох вели литэ вайха ат...әл: «Нөң ...әҗә в...йәң вәсән, тютә мәч...х нөң пәх...ән».
- (10) Мәң тютә мәчәх ньәлә...мын в...слөх, мәң ат...м вер в..ртә җойа...ә әнтә җойлә....

Диктант № 1

Вели литэ вайэх пәни ләңки

1) Ләңки юхнэ восвэл. 2) Вели литэ вайэх юх қанәңнэ элавэл. 3) Ләңки, восмалох, йәртәкә вели литэ вайэх охтыя көрхәс. 4) Вели литэ вайэхнэ қажрәмтәсы.

5) Ләңки вели литэ вайха атәс: «Мәнт сила әсла».

6) Вели литэ вайэх тыхтәс: «Мә нөңә әсәлләм, нөң мәрәм мәна әрәхлили, мөхулә нөң ньәләқмын восләтәх?»

7) Ләңки тыхтәс: «Нөң мәнт юха әслә, мә нөңөх пәлмәм».

8) Вели литэ вайэхнэ ләңки юха әсәлси. 9) Ләңки юхох вели литэ вайха атвэл: «Нөң чәқә вийәң вәсэн, тюта мәчәх нөң пәхмән».

10) Мәң тюта мәчәх ньәләқмын восләх, мәң атәм вер вертә қойапә әнтә қойләх.

Диктант № 1

Волк и белка

1) Белка находится на дереве. 2) Волк возле дерева лежит. 3) Скакала белка так, внезапно упала на волка. 4) Схватил ее волк (букв.: схвачена была волком).

5) Белка говорит волку: «Отпусти меня».

6) Волк сказал: «Я отпущу тебя, ты только расскажи, почему ты, веселясь, скачешь?»

7) Белка говорит: «Ты отпусти меня на дерево, я боюсь тебя».

8) Волк отпустил белку на дерево.

9) Белка с дерева говорит волку: «Ты очень хитрый, поэтому ты постоянно разгневанный».

10) Мы же постоянно, веселясь, скачем, мы не желаем никому зла.

Диктант № 2

Задание: Вставьте в слова пропущенные буквы. Расставьте недостающие знаки препинания.

Пунәң вайхәт

1) Мә... йохән'... қол...в вәлвә.... 2) Вайәх ве...тә я...нә қолыв ве...лы
3) Л...х ...әм ...өрасәв тын...ң пун т...явәл. 4) Äлә... йәлә қолыв л...тә н...қ
көлхиләв...л.

5) Сас ос вор...нтнә вәлвәл. 6) Лөхп... пунә... йәм қөрасәв...қы. 7) Лөх
...әқә вийә...әқы. 8) Äрп... әйәм лүк...лөх тәх...пә-т...хәпа кә...иләвәл
л...кәл төх... рөхәм...н. 9) Тю сә...ы лөх...н вайәх велт... қу ехәрхәл...ы

Диктант № 2

Пунәң вайхәт

1) Мәң йоҳән'ә қолыв вәлвәл. 2) Вайәх велтә яхнә қолыв веллы. 3) Лөх йәм қөрасәв тынәң пун тәявәл. 4) Äлән йәлә қолыв литә нуқ көлхиләвәл.

5) Сас ос воронтнә вәлвәл. 6) Лөхпи пунәл йәм қөрасәвәқы. 7) Лөх чәқә вийәнәқы. 8) Äрпә әйәм лүкөлөх тәхәпә-тахәпа кәсиләвәл, лүкәл төхи рөхәмин. 9) Тю сәхы лөхән вайәх велтә қу ехәрхәллы.

Диктант № 2

Выдра и горностай

1) В нашей реке выдра живет. 2) Охотники охотятся на выдру. 3) У него красивый дорогой мех. 4) Утром рано выдра встает, чтобы (найти) поесть.

5) А горностай в лесу живет. 6) У горностая хороший мех. 7) Он – очень хитрый (зверь). 8) И много по своим следам туда-сюда бегают, запутывая свои следы. 9) Таким образом, он обманывает охотников (букв.: им охотники обмануты).

Диктант № 3 , 2019

Задание: Вставьте в слова пропущенные буквы. Расставьте недостающие знаки препинания.

Вели лăхэлтĕ çу

1) Прасин Алексей Федорович – вели п...хтĕ ...у. 2) Лĕ...
ньăниçыяли...а ...мтĕр ка...ăннĕ вели пĕхми... вĕлвĕл. 3) Çот...лнĕ велит
ворон...па л...тĕ йĕ..илĕв...лт. 4) Лăх воронтнĕ ...ивĕлт: çач ...л пам
ăçс...л.

5) Лĕң...н кĕй...инĕ вел...т çĕкĕ лил...тĕ. 6) Кĕйни... й...тĕнĕ, ник эмтĕр
çан...а выç...лвĕлт. 7) Ньăниçыялит çĕçоçу ...рки пĕр...ы вервĕлт. 8) Й...çĕн
мерĕ велит пĕрçы канĕннĕ элавĕ...т

9) Алексей Федорович Прасин йĕм... велит лăхĕ...вĕл.

Диктант № 3

Вели ләхәлтә қу

1) Прасин Алексей Федорович – вели пөхтә қу. 2) Лөх ньәңиқыялина энтәр канәңнә вели пөхмин вәлвәл. 3) Қотәлнә велит воронтпа литә йәлиләвәлт 4) Лөх воронтнә ливәлт қач, ул, пам, әхсәл.

5) Лөңән көйңинә велит чәкә лиләтә. 6) Көйңих йәтәнә, ник энтәр қанңа выхәлвәлт. 7) Ньәңиқыялит қәчәх әрки пәрқы вервәлт. 8) Йөхән мерә велит пәрқы канәңнә әлавәлт.

9) Алексей Федорович Прасин йәмә велит ләхәлвәл.

Диктант № 3

Оленевод

1) Прасин Алексей Федорович – оленевод. 2) Он живет со своими детьми у озера, разводя оленей. 3) Днем олени в лес кушать уходят. 4) Они в лесу едят: ягель (белый боровой мох), ягоду, траву, грибы.

5) Летом оленей комары очень кусают. 6) Когда появляется много комаров, (олени) к берегу озера спускаются. 7) Дети из мха много дымокура делают. 8) Ночью олени возле дымокура лежат.

9) Алексей Федорович Прасин оленей хорошо стережет.

Диктант № 4

Задание: Вставьте в слова пропущенные буквы. Расставьте недостающие знаки препинания.

1) Тьөлэк қоләнтәмән, войә...тәм. 2) Тиминт тәхы в...ләм, Сүңк юх сәйә л...нас сәрн...ң қат охп...л көләккә пун'ч...с. 3) Қат йир пәни қат көр... сәрняңа сәл...вәл. 4) М...ннә сем...хләм қөнъәмт...сахән. 5) Сүңк сәрняң қат... йоқ лә...авәл пәни вәйавәл. 6) Төт Сүңк ньәңә...ыит войатәт мә лә...атәвам өхә...ит пәни п...халит. 7) Қунт... Сүңк мән қ...төха йөвәл әңким ...твәл ти Сүңк м...ңә лөхтил көт...л чөчәмтәстә. 8) Қунтә Сүңк к..т әрки әңким көл сәхы т... Сүңк ньәңәқыит м...х әлнәңә мәңнә йәңқ...тә йөсәт.

Диктант № 4

1) Тьӧлӧк җолӧнтӧмӧн, войӧмтӧм. 2) Тиминт тӧхы вулӧм, Сӱҗк юх сӧйӧ лӧҗас, сӧрняҗ җат охпыл кӧлӧккӧ пун'чӧс. 3) Җат йир пӧни җат кӧрӧ сӧрняҗа сӧлавӧл. 4) Мӧннӧ семӧхлӧм җӧнӧмтӧсахӧн. 5) Сӱҗк сӧрняҗ җата йоҗ лӧҗавӧл пӧни вӧйавӧл. 6) Тӧт Сӱҗк ньӧҗӧҗыит войатӧт, мӧ лӧхатӧвам ӧхӧлит пӧни пӧхалит. 7) Җунтӧ Сӱҗк мӧҗ җутӧхӧ йӧвӧл, ӧҗким атвӧл, ти Сӱҗк мӧҗӧ лӧхтил кӧтӧл чӧчӧмтӧстӧ. 8) Җунтӧ Сӱҗк кӧт ӧрки, ӧҗким кӧл сӧхы, тӧ Сӱҗк ньӧҗӧҗыит мӧх ӧлнӧҗӧ мӧҗнӧ йӧҗатӧ йӧсӧт.

Диктант № 4

1) Слушаю тишину, засыпаю. 2) И вижу, как Солнце заходит за деревья, открывает настежь двери своего золотого дома. 3) Стены и потолки сверкают золотом. 4) Я невольно зажмуриваю глаза. 5) Солнце входит во дворец и засыпает. 6) Там спят и дети Солнца, девочки и мальчики моего возраста. 7) Когда в наш дом приходит луч Солнца, мама говорит, что это Солнышко протянуло нам свою руку. 8) Если же лучей много, значит, по словам мамы, это дети Солнца пришли на землю поиграть с нами, со своими ровесниками...

Диктант № 5

Задание: Вставьте в слова пропущенные буквы. Расставьте недостающие знаки препинания.

1) Тю пырнә мән...ә вулы Сүңк ...атох күм лүхт...с. 2) Мә номәх...ылләм. тәләх җәм мөхи й...хтәс. 3) «Сүңк м...ль пәни пас...ән әнтәс – әть...әх йөв...л» – эп..м тю көл атқал. 4) Әйл...нә, тәләхнә номәхсылләм, Сүңк җәм әңк...м җөрас...вәҗы. 5) Тю тәхы әпыма эрәх...илсим, л...х атқал: «Сүңк – әйн...м ях әңки. Тюта, тит...нтә әйнам әңкит нюла ләхмәт». 6) Сүңк лөхәтәята...нә мәч әңким... н...мәхсылләм.

7) П...ни мә чымлали ойәхтә..., мәхә Сү...к л...нән мүлләхә...и пәни пас...әхәҗы. 8) Ит ос, сәрн...ң җатох күм лүхәм...мә Сүңк мәнә кәләм...ә, мәримпәси нуҗ верх...лсәм. 9) Äлң...х йәс. 10) Җат пүлтөх җон'ә... Сүңк көтнә мәнт нуҗ верә...тәс. 11) Тю т...нта, лөх моҗ...лләхапа пәткәхәлтәм....

Диктант № 5

Мә мәхәм қоләнтәләм

1) Тю пырнә мәннә вулы, Сүңк қатох күм лүхтәс. 2) Мә номәхсылләм, тәләх қәммөхи йөхтәс. 3) «Сүңк мұль пәни пасқән әнтәс – әтькәх йөвәл», – эпым тю көл атқал. 4) Әйләнә, тәләхнә, номәхсылләм, Сүңк қәм әңким қөрасәвәқы. Тю тәхы эпыма эрәхлилсим, лөх атқал. 5) «Сүңк – әйнәм ях әңки. Тюта, титәнтә, әйнәм әңкит нюла ләхмәт». 6) Сүңк лөхәтәятамнә, мәч әңкимә номәхсылләм.

7) Пәни мә чымлали ойәхтәм, мәхә Сүңк лөңән мўлләхәки пәни пасләхәқы. 8) Ит ос, сәрняң қатох күм лүхәмәмә, Сүңк мәнә кәләммә, мәримпәси нуқ верхәлсәм. 9) Алңәх йәс. 10) Қат пүлтөх қон'әқ Сүңк көтнә мәнт нуқ верәхтәс. 11) Тю тәнта, лөх моқәлләхапа пәткәхәлтәмә.

Диктант № 5

1) Потом я увидел, как Солнце из дома наружу выходит. 2) Мне показалось, что зима наступила. 3) «Солнце надело шапку и варежки – холодно будет, – папа сказал. 4) Тогда же, зимой, я подумал, что Солнце очень похоже на мою маму.

5) Я рассказал об этом папе, и он ответил: «Солнце – мама всех людей». Поэтому, наверное, все мамы похожи друг на друга». 6) Мне нравится смотреть на Солнце в короне и думать о маме. 7) И я немножко жалел, что летом Солнце никогда не надевает свою корону и варежки...8) Теперь же, выйдя из дворца, Солнце так ослепило меня, что я тут же проснулся.

9) Было утро. 10) И через окно в стене ласковая рука Солнца разбудила меня. 11) Это, наверное, чтобы я поспешил навстречу его детям.